

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U. 1. TELEF. 281. KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) UCCA 1. SZÁM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTAI, VELIKI BECSKEREK.

**A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.**

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN, FELELVRE 150 DIN, NEGYEDEVRE 75 DIN, HAVONKINT 25 DINAR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINAR. MEGJELENIK MINDEN MUNKANAPON DÉLELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Nagy katonai pompa mellett, a király jelenlétében leplezték le a cseri emlékművet.

Az egész ország területén nagy és fényes külsőségek mellett tartották meg a vidovdáni alkotmány évfordulójának ünnepségét. Azokon a helyeken, ahol katonai helyőrség van, mindenütt csapat szemle volt. Beogradban a Banjicán is csapat szemle volt, amelyen a kormány részéről Korosec helügyminiszter, Marankovity külügyminiszter, Radovity, Spahó kereskedelemügyi miniszter és Sumenkovity vettek részt, valamint az összes külföldi diplomáciai képviselők vezetői. Ugyancsak hasonló ünnepségek voltak Ljubljánban és Boszniában is. Egyedül Zágrebben folyt le az ünnepség pusztán a templomokra szorítkozva, ahol hivatalos isentiszteleteket tartottak.

Politikai körökben kijelentették, hogy az új kormány megalakítására a kihallgatások a főbb vonalakban már megtörténtek és hogy ezek után már csak a személy megjelölése volna szükséges, akiben a bizalom összpontosulna. Ezek után már csak formások következnek, amelyek arra szorítkoznak, hogy a miniszterelnök a kormány tagjaival megállapodásra jusson arra nézve, hogy a kormány lemondását mivel motiválják.

A tegnapi napon a politikai élet teljesen szünetelt, úgy hogy a nap eseményeiből egyedül az a kiemelkedő, hogy a szocialista-párt országos elnöksége utasította a párt egyedüli képviselőjét, Peteljánt, hogy hagyja el szintén a szkupstinát, amíg ez a kormány van uralmon.

Szkopljéból jelentik, hogy a szokolisták zászlószentelési ünnepségét tegnap tartották meg, amelyen közel ötvézer ember vett részt.

TŐZSDE

Junius 28.

MA 100 DINÁR:

Budapestben . . .	10 — pengő
Zürichben . . .	9 13 sv. frank
Berlinben . . .	7 37 ar. márka
Bécsben . . .	12 39 silling
Prágában . . .	59 10 cseh kor.
Newyorkban . . .	1 74 dollár
Triesztben . . .	33 45 lira
Bukarestben . . .	310 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Magyar Hitel 84.80, Olasz Bank 76, Ganz-Danubius 164, Ganz-Villamos 136, Nemzeti Bank 228, Pesti Hazai 215, Nasicu 184, Délcukor 111.

Beograd, jun. 29.

A tegnapi folyamán az egész ország területén nagy és fényes külsőségek mellett ünnepelték meg a vidovdáni alkotmány évfordulójának ünnepségét.

A legnagyobb ünnepség azonban a Macsvában folyt le, ahol a cseri hegyen egy emlékművet állítottak föl azon a helyen, ahol 1914-ben a szerb csapatok első jelentős győzelmüket aratták Potyorek osztrák tábornok csapatain.

A tegnapi emléknapon Sabáctól Tekerisig, amerre az ünneplőknek el kellett vonulni, valóságos diadal- és zászlómenet várta az ünnepségre érkezőket, akik között ott volt a király, a kormány, a képviselőház és a külföldi követségek képviselői.

A király már szerdán este utazott el Koviljacába, ahol a Hercegovina szállóban foglaltak le számára lakást. A királyt követték a kormány részéről Vukicsevity miniszterelnök, Szimonovity, Hadzsity tábornok, hadügyminiszter, Andriity Vlada agrárreformminiszter, Kujundzsity postaminiszter és Grol Milán közoktatásügyi miniszter.

A szkupstina képviseletében dr. Périity Ninkó házelnök jelent meg, azonkívül nagyon sok képviselő. Megjelent továbbá a francia és cseh katonai attasé és a cseh katonai küldöttség.

Az emlékmű leplezésének ünnepsége délelőtt 11 órakor vette kezdetét a király jelenlétében.

A sabáci püspök által mondott nagymise nyitotta meg az ünnepet. Majd a püspök hosszabb beszédben méltatta ennek a győzelemnek a jelentőségét.

Szirovi Jan, a csehszlovák hadseregparancsnok beszélt ezután, kijelentve, hogy ez az emlékszóbor, amely nagyon sok elesett cseh katonára emlékeztet, arra fogja figyelmeztetni a jövő nemzedéket, hogy kegyelettel adózzék mindazoknak, akik itt nyugszanak, mert nemcsak nemzetük javáért, de egész Európa javáért estek el.

Seba csehszlovák követ beszélt ezután. Kijelenti, hogy a háboru elején kényszerűségből harcoltak saját testvéreik, a szláv népek ellen, de amikor ráeszméltek arra, hogy közös ellenséggel állanak szemben, megadták magukat a szlávoknak — de nem rabságra, hanem arra, hogy a közös ellenséggel szemben, egyesült erővel vívhassák meg függetlenségü harcaikat.

Radoszavljevity ezredes beszélt a tartalékos tisztek nevében, méltatva ennek a helynek nagy jelentőségét, mert a kis szerb hadsereg itt aratott először jelentős győzelmet Potyorek Oszkár osztrák hadseregparancsnok csapatain.

Pantovitynak, a podrinjei oblaszt elnökének beszéde után a király leplezte a szobrot a következő szavak kíséretében:

„Rendkívül szerencsés vagyok azért, hogy személyesen vehetek részt a cseri emlékmű leplezésén. Az itt aratott győzelemnek különösen nagy erkölcsi jelentősége volt.

Meghalt a Narodna Banka kormányzója.

Beograd, jun. 29.

A Narodna Banka alig néhány hónapja kinevezett kormányzója, Szretykovity Ljubomir, tegnap 68 éves korában meghalt a Vraeasar szanatóriumában.

Szretykovity egy hónappal ezelőtt könnyebben megbetegedett, baja súlyosbodott és két nappal ezelőtt tüdőgyulladás lépett föl, a mellyel legyöngült szervezete már nem tudott megbirkózni.

Másfélvi börtönre szállították le Hatvany Lajos báró büntetését.

Budapest, jun. 29.

A Kuria szerdán délben hirdette ki az ítéletet Hatvany Lajos báró nemzetgyalázási bünpörében.

A Kuria a magyar állam és nemzet megbecsülése ellen elkövetett büntetben mondotta ki bűnösnek és ezért egy évi és hat hónapi börtönre, öt évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére, továbbá 150.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte.

Csapatunk egy dicső vezér parancsnoksága alatt aratták első győzelmüket az akkori ellenségünk felett.

Az emlékszóbor emlékeztessen bennünket azokra a példátlan nagy áldozatokra, amelyeket a katonaság és a nép elviselt nagy eszméinkért, amelyeket megvédeni minden erőnkől el vagyunk szánva.

A király szavai után lehullt a lepel az emlékműről, amelynek egyik oldalán ez a felírás díszel: Alekszander király 1928 Vidovdánkor leplezte le a cseri emlékművet, amelyet az elesett hősöknek emeltek.

Ezután csapat szemle volt, majd utána nagy társaság.

A király este 6 órakor már visszatért a fővárosba, ahová este 7 órakor a miniszterelnök is követte, aki rövid ideig hivatalában időzött, ahol a hírlapírók előtt kijelentette, hogy a politikai életben a cseri ünnepség miatt teljes szünet állott be.

A román kormányparti sajtó hasafiatlannak mondja az ellenzéknek a kölcsönnel szemben tanúsított állásfoglalását.

Bukarest, jun. 29.

Bukarestből jelentik, hogy a pártokivüli és ellenzéki sajtó állásfoglalásával szemben, román kormánykörökben bizakodó a hangulat a külföldi stabilizációs kölcsön megszerzését illetően. Ugy tudják, hogy a parlamentet július elején egybehívják a stabilizációs kölcsön megszerzésére céljából.

Jól tájékozott helyen azt mondják, hogy Bratianu miniszterelnök külön személyes kérést intézett Poincaré francia miniszterelnökhöz, a román kölcsöntárgyalások támogatása céljából. Madgearu, a nemzeti paraszt-párt főtitkára tegnap beszámolót tartott, amelyben kijelentette, hogy biztos értesülése szerint, a stabilizációs kölcsön ügyében megkötött szerződés olyan feltételeket tartalmaz, amelyek teljesen függő viszonyba hozzák Romániát Franciaországgal szemben.

A kormány sajtó hasafiatlannak mondja az ellenzék magatartását és erős szemrehányást tesz az ellenzéknek, a kölcsöntárgyalás során elfoglalt álláspontja miatt.

A becskerek munkásbiztosító járulékaiknak felemelését tervezik, mert a pénztár deficitel dolgozik.

Rákity Lázár igazgató — a tervbevett illetményemelésről.

Becskek, jun. 29.

Az országos munkásbiztosító pénztár azokon a helyeken, ahol a munkásbiztosító pénztár a legutóbbi hónapokat deficitel zárta,

felemelte a munkásbiztosító pénztári befizetéseket.

Az új illetékeket július elsejétől számítják és az új díjszabás a következőképp állapította meg a heti befizetéseket (zárójelben az eddigi járuléka): Az első fizetési osztályban 2 dinár 34 para (2 dinár 16 para). A második osztályban 3 dinár 12 para (2 dinár 88 para). A harmadik osztályban 3 dinár 74 para (3 dinár 48 para). A negyedik osztályban 4 dinár 52 para (4 dinár 20 para). Az ötödik osztályban 5 dinár 46 (5 dinár 4 para). A hatodik osztályban 6 dinár 55 para (6 dinár 6 para). A hetedik osztályban 7 dinár 80 para (7 dinár 20 para). A nyolcadik osztályban 9 dinár 36 para (8 dinár 64 para). A kilencedik osztályban 13 dinár 26 para (10 dinár 38 para). A tizedik osztályban 14 dinár 26 para (12 dinár 24 para). A tizenegyedik osztályban 15 dinár 60 para (14 dinár 40 para). A tizenkettedik fizetési osztályban 18 dinár 72 para (17 dinár 28 para) lesz a befizetendő heti összeg.

Az országos munkásbiztosító járuléka emelésével kapcsolatosan Becskereken arról beszéltek, hogy a becskerek munkásbiztosító pénztárnál is felemelik az illetményeket.

Hogy a lakosságot közelről érintő kérdéssel bizonyosat megtudjunk, felkerestük Rákity Lázárt, a becskerek munkásbiztosító pénztár igazgatóját, aki érdeklődésünkre a következőket mondotta:

— „Az országos munkásbiztosító pénztár valóban kénytelen volt az ország területén működő pénztárak legtöbbjének a tagilletményeit felemelni, mert a kedvezőtlen alakult anyagi helyzetüket csak így tudja megjavítani. Valószínű, hogy a becskerek munkásbiztosító sem kerülheti el a tagdíjak felemelését, mert a becskerek pénztár is jelentős deficitel dolgozik. Ez év első négy hónapjában

350.000 dinár deficitel zárta le könyveit a becskerek munkásbiztosító pénztár

és ez a nagy ráfizetés bizonyára arra fogja indítani a felettes hatóságot, hogy Becskereken is a heti kereset 6 és fél százalékára emelje fel az illetményeket.

A becskerek pénztár kiadásai igen tetemes összegekben lépték át az előirányzatokat, a táppénz címén eszközölt kifizetések tíz százalékkal emelkedtek és a többi kiadások is nagyobbak a rendesnél. A deficit abban leli magyarázatát, hogy a munkásbiztosító pénztár tagjai, amint elvesztik a munkahelyüket, beteg jelentenek, hogy a táppénzből fentarthatassák családjukat. Ezt annál is inkább megtehetik, mert

kanélküliség állandóan nő és a pénztár tagjai, amint elvesztik a munkahelyüket, beteg jelentenek, hogy a táppénzből fentarthatassák családjukat. Ezt annál is inkább megtehetik, mert

munkásaink egészségi állapota olyan rossz, hogy nagy százalékuk valóban bármikor igénybe veheti az orvosi kezelést.

A súlyos munka, a rendszertelen, vagy kevés kereset által előálló hiányos táplálkozás és egészségtelen lakásvizonyok annyira megtámad-

ták a munkás szervezetét, hogy valóban ápolásra szorul. Ha a pénztár, más megoldás hiányában, valóban a tagdíjak felemeléséhez folyamodna, ez

a felemelés csak bizonyos időre szólna, valószínűleg ez év végéig, amíg a pénztár anyagi helyzete újra el nem éri a normális állapotot. A tagdíjak sorsáról különben az igazgatóság fog határozni — amely legközelebbi ülésén dönt a tagokat és a pénztárt egyaránt közelről érintő fontos kérdéssről.

Évzáró a becskerek iskolákban.

A főgimnáziumban a tanulók előmenetele a tavalyihoz képest nem változott. — A tanulók 31 százaléka bukott meg.

Becskek, jun. 29.

Vid napján mondott bucsut a tanulóifjúság az iskolapadoknak, hogy két hónapig a nagy szünidő ezernyi örömeit élvezze és testileg megerősödve, lelkiileg felrészlülve térjen vissza az új munkát hirdető szeptember elején, a két hónapra elhagyott iskolatermekbe. A templomokban tegnap felhangzott a Te deum laudamus... és a diákság hátát adott az Istennek a múlt esztendő, az elröppent tanév örömeiért, a sikerekért és bizonyára sok ima szállott az ég felé, amelyben kegyelemért, a bukástól való megmenekülésért imádkozott a szorongó diák. Sokaknak keserű napot jelentett a tegnapi, de ezek ne csüggedjenek el, több munkaszeretettel és ügybuzgósággal utolérhetik azokat, akiktől elmaradtak.

A becskerek főgimnáziumban, amelynek párhuzamos magyar tagozata az egyetlen bányászati magyar középiskola, ugyancsak tegnap osztották ki az évvégi értesítőket. Munkatársunk ez alkalomból felkereste Szubotin Szlávko igazgatót és véle-

ményét kérte ki a lezárt tanévben elért eredmény felől. Szubotin igazgató munkatársunk kérdéseire kijelentette, hogy

az eredmény általában ugyanolyan volt, mint a múlt tanévben.

A tanulók meglehetősen szép igyekezetet tanúsítottak és magaviseletük is kielégítő volt. A magyar tagozat tanulói,

ugy magaviselet, mint szorgalom tekintetében megelégtettek a várakozásnak

és az eredmény ebben a tagozatban is kielégítő.

A szerb tagozatban sikeresen befejezte a tanévet 562 tanuló, javítóvizsgára utasítottak 213 tanulót, osztályismétlésre pedig 42 tanulót. A tagozat 817 növendéke közül tehát 255 tanuló bukott meg, ami körülbelül 31 százaléknak felel meg. Megközelítően hasonló az arányszám a magyar tagozatban is, ahol 174 vizsgázott sikerrel, 69-et javítóvizsgálatra, 15-öt pedig osztályismétlésre utasítottak.

Négy év óta per folyik egy harmónium használatáért, amelyet két egyesület vall a magáénak.

A tulajdonjog elismeréséért külön per folyik és a költségek máris több ezer dinárra rugnak.

Becskek, jun. 29.

Nem mindennapi pert tárgyalt szerdán a becskerek járásbírószobáján Klenovsek Karlo vezetőjárásbíró. A per tárgyát egy harmónium képezte, amelynek birtokáért két egyesület folytat már évek óta elkeseredett küzdelmet. Az ügy tréfás jelenetekben bővelkedő előzményei a következők:

Banatszkideszpotovác (Ernőházán) már évek hosszú sora óta dal-egyesület működik. Az egyesület békés beléletét legutóbb palotaforradalom dulta fel, a kieléződött elmentétek állandó veszekedésekhez vezettek és hogy ezeket kiküszöböljék, végül is úgy határoztak — hogy jobbra is ut, balra is ut — a forrongó fiatalok elhagyták a maradi öregeket és „Mladica” címen új dal-egyesület alakítottak. Az új dal-

egyesület annak rendje és módja szerint megalakult, az egyesület készpénzvagyonát szétoztatták, de

a harmóniumra nézve nem tudtak megegyezni.

A harmónium fontos szerepet játszik a dalegyletek életében, lelke az egyesületnek, ezt aztán egyik tábor sem nélkülözheti. Végül is megindultak a tárgyalások, hogy valamiképp rendezzék a fogas kérdést, ki legyen a harmónium. Egyesek sors-huzást javasoltak, de ezeket a bölcsőbbek lehurrogták. Hosszas tárgyalások után abban egyeztek meg, hogy

a harmóniumot közösen használják és a becses hangszer Ollinger János kántor lakásán őrzik

mindaddig, amíg a tulajdonjog eldöntése véget nem hozhatna a per során, ítéletet nem hoznak. Négy évvel ezelőtt

a „fiatalok” kölcsönvették a harmóniumot, használat után azonban nem szállították vissza

Ollinger házába, hanem Schág János nyug. jegyzőnél, az új egyesület vezetőjénél hagyták. Az öregek erre dr. Várady Imre utján pert indítottak a fiatalok ellen, hogy a harmóniumot a régi helyére, vagyis Ollinger János kántor házába szállítsák vissza, ahol ugy az öregek, mint a fiatalok, vigan muzsikálhatnak rajta.

A per négy év óta húzódik, a járásbírószám számos tárgyalást tartott,

azokon számtalan tanút hallgatott ki a tényállás tisztázására és szerda délelőttre meghozhatta ítéletét a bonyolult perben.

A bíróság a dr. Várady Imrét helyettesítő Sejteri Nikola és dr. Ellmer Gyula képviselőiben megjelent Kecs Lajos felszólalása után úgy ítélkezett, hogy

a fiatalok kötelesek az öregek tanújára, helyesebben Ollinger kántor lakására szállítani a harmóniumot, ahol közösen használhatják

a tulajdonjogért indított másik per eldöntéséig.

A négy év óta húzódó per költségei eddig több ezer dinárra rugnak, többé, mint amennyibe két harmónium kerülne.

Automobilos betörők garázdalkodtak egy bányászati községben.

Becskek, jun. 29.

Vakmerő betörés történt a bányászati Szécsány községben. Ismeretlen tettesek betörték Schultz Borbála szécsányi földbirtokosnő házába és a lakás egyik szobáját teljesen kifosztották. A betörők

sárral betapasztották a lakás egyik udvari ablakát, majd zajtalanul benyomták az üveget és felnyitották az ablakot.

A lakásból nagymennyiségű ruha- és fehérműt vittek el, de zsákmányukkal nem lehettek megelégedve, mert minden bizonnyal

pénz és értéktárgyak után kutattak,

legalább is erre vall, hogy a szekrények tartalmát teljesen átkutatták és a benne talált holmit kihányták. A viseltesebb ruhákból kiforgatták a zsebeket is.

Innen Gille földbirtokos házába mentek, ahol szintén betörést kíséreltek meg. Gille házából azonban eredménytelenül távoztak, mert a földbirtokos felébredt, világosságot gyújtott és

a betörők, leleplezésüktől tartva, elmenekültek.

A Schultz Borbála kárára elkövetett betörést az özvegy felnőtt fia vette észre, aki éjjel fél kettőkor érkezett haza és a lakás uccai szobáját teljesen kifosztva találta. Értesítésére a csendőrség kiszállt a helyszínre és azonnal megindította a nyomozást. A nyomozó hatóságok feltevése szerint,

a betörők idegenek lehetnek, akik autón érkeztek a községbe és zsákmányukat is autón szállították el.

Jun 29, péntek
5k.: Tihon, Zsidó
nyugta 20-5
Naponkint eg

Junius

29

pedagógus és
zül legismert
sonja, amelye
júság számár

Vid napja.

szágszerte
poljei csatán
lékünnepét.
den évben,
ségei kerete
ját. Az üzlet
üzemek sem
lobogódszt
ülte meg az
a becskerel
tiszteletet sz
a polgári és
túletileg veit
katonaság tít
térés. A tar
dina-kávéhuz
lekeztek és
rakoztak. E
amelynek tá
a forgalmasa

Halálozás.

szük a hirt
kerekir fajer
mert „Pubi
ben, esütör
Az elhunyt a
világ képv
mindenkor
zedes üzleti
ból a mai m
gedett. Bec
volt ismert
a régi Becs
volt a kedély
sadalmi élet
tek pártolói
kusa volt, ak
lenegy szín
nem kimélte
előadás a ki
radt. Ő vel
fekvő ember
szokását ne
ge napjaira s
korábban s
kerekir tüzo
át lelkes, ál
évek óta m
és tisztelet
tett önkente
működése id
let tagjainak
csülüsüt vív
elnöke volt
Klubnak is é
ki sportélet
Temetése ma
órákor lesz
uccai gyász
tüzoltótestül
részt.

Péter és P

ma ünnepli
mely egyutt
sadalomnak
ter és Pál na
Az egyház a
lált szenved
szentlele és
emlékeznek
megtérésére
legnagyobb
menyei jele
likus egyhá
olyan hivat
séért a vére

Jun. 29., péntek. Rk. és prof.: Péter és Pál.
Gk.: Tihon. Zsidó: Thamus 11. Napkelte 41,
nyugta 20-5. A nap hossza 16 4 óra.
Naponkint egy perccel rövidül az idő.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti:
Állandó meleg és derült idő. Később
itt-ott zivataros lecsapódásokkal 00000
00000000000000000000000000000000

Junius
29

67-ben Krisztus után Neró császár keresztrefeszített Péter apostolt.

1746-ban született C. Joachim Campe német pedagógus és ifjúsági író. Művei közül legismertebb a De Foe Robinsonja, amelyet ő dolgozott át az ifjúság számára újrának.

Vid napja. Tegnap ünnepelték országoszerre Vid napját, a koszovopoljei csatamezőn elesett hősök emléknapját. Becskereken, mint minden évben, az idén is, fényes ünnepségek keretében ülték meg Vid napját. Az üzletek zárva maradtak, az üzemek sem dolgoztak és a város lobogódszt öltve, ünnepi külsőben ülte meg az állami ünnepet. Délelőtt a becskerekéi templomokban istentiszteletet tartottak, amelyeken a polgári és katonai hatóságok testületileg vettek részt, utána pedig a katonaság tisztelegve elvonult a Főtéren. A tartalékos tisztek a Vojvodina-kávéház kerthelyiségében gyülekeztek és katonazene mellett szórakoztak. Este fáklyásmenet volt, amelynek tartamára kivilágították a forgalmasabb utcák házait.

Halálozás. Mint részvétellel vesszük a hírt, Engel Sándor becskerekéi fakereskedő, a város közismert „Pubi bácsija”, élete 69-ik évében, csütörtökön hajnalban meghalt. Az elhunyt a régi szolid kereskedővilág képviselőihez tartozott, aki mindenkor megmaradt a régi, évtizedes üzleti elvek mellett és ezekből a mai modern világban sem engedett. Becskereken nála aligha volt ismertebb ember, tipikus alakja a régi Becskereknek, amikor több volt a kedély és családiasabb a társadalmi élet, mint ma. A művészek pártolója és könyörtelen kritikus volt, aki nem maradt el egyetlenegy színházi előadástól sem, de nem kímélte a szereplőket, ha az előadás a kívánt mértéken alul maradt. Ő volt a város legkésőbbieként emlegetett, fiatal kora bohém szokását nem tudta levetni öreges napjaira sem, hajnali négy óránál korábban sohasem feküdt le. A becskerekéi tüzoltótestületnek husz éven át lelkes, áldozatkész tagja volt és évek óta mint választmányi titkár és tiszteletbeli parancsnok teljesített önkéntes szolgálatot. Tüzoltói működése ideje alatt a tüzoltótestület tagjainak szeretetét és megbecsülését vívta ki. Tíz éven át díszelnöke volt a Radnicski Sport Klubnak is és sokat tett a becskerekéi sportélet fejlesztése érdekében. Temetése ma, pénteken délután 1/5 órakor lesz a Sarajlijina (Eötvös) uccai gyászházban. Temetésén a tüzoltótestület testületileg vesz részt.

Péter és Pál. A katolikus egyház ma ünnepli Péter és Pál napját, a mely egyttal ünnepe a gazdátársadalomnak is, mert rendszerint Péter és Pál napján kezdődik az aratás. Az egyház az ünnepet a vértanu halált szenvedett két apostol emlékére szentelte és a templomokban megemlékeznek Pál apostol csodálatos megtéréséről. Pál a keresztények legnagyobb üldözője volt, míg egy mennyei jelenet megtérítette a katolikus egyháznak, amelynek később olyan híve lett, hogy meggyőződéséért a vérét is ontotta.

Államnyelvű iparigazolványokat kell beszerezni. A becskerekéi polgármesteri hivatal tegnap átiratot intézett a bánsági kereskedelmi és iparkamarához, amelyben felhívja mindazokat, akik magyarnyelvű iparigazolványukat államnyelven kiállított iparigazolványra még át nem cserélték, hogy azt legkésőbb augusztus elsejéig tegyék meg. Az új iparigazolványokat az iparügyi jegyző állítja ki, akinek hivatala a városháza első emeletén a 3-as számú szobában van.

A Habinach Becskereken. A prágai zsidó színház két napos szereplése a legteljesebb siker jegyében folyt le, ami a társulat kiváló erőinek tudható be. Jungwirth Lipót, a ki a londoni Pavillon Theatre tagja és vendégként szerepel a társaságnál, mindkét este valóságos meghódította magának a közönséget. Megjelenése bájjával, előadásának, játékának, énekének szépségével és kifejező voltával, egy csapással dívatba tudta hozni a jiddis színházat, úgy hogy zsufolt házak tapsolták végig meleg ünnepléssel a Bettelmusikant és a Szulamith szereplőit. Jungwirth mellett kiváló erőssége az együttesnek Berson asszony, Franzos és Rosenberg kisasszony. A Habinach ma, pénteken tartja bucsuelőadását a Balkan mozi helyiségében. A mai előadáson Salom, a „Tizedik parancsolat” című énekes játéka kerül színre három felvonásban, a főszerepben az ünnepeit Jungwirth Lipóttal. A darabot filmre is átdolgozták és mindenütt óriási sikerrel játszották, szinpadit feldolgozásában azonban még hatásosabb és bizonyára Becskereken is nagy sikert fog aratni.

Kimaradt a névsorból. A Kaszinótársulat közgyűléséről közölt tudósításunkból a vezetőségi tagok névsorából véletlenül kimaradt Gelzinger Gyula nyug. árvaszéki elnökhelyettes neve, akit választmányi tagnak választottak.

Ütülje. Javljam svima prijateljima i poznanicima, da eu mome dobromužu, Paji Ristiću davati polugodišnji pomen u subotu, 30. o. m. pre podne u pola 11 sati i Svetospenskoj crkvi. Ud. Lanka Ristić.

Mi jobb a Vilim Herzfeld-féle cipők jó hírével is? Maguk a cipők!

A négyszázezer csalással gyanúsított Ivanitza Nikola előtt kihirdették a vizsgálati fogságot.

Becskerek, jun. 29.

Megírta a Torontál, hogy a brünni rendőrség, a diplomáciai uton lefolytatott kiadatási eljárás befejeztével, Becskerekre szállította Ivanitza Nikolát, aki ellen négyszázezer dináros család miatt tettek újabb bünvádi feljelentést, mert az államvasutaktól kölcsönbe vett vasuti anyagot a sajátjaként értékesítette. Ivanitza kihallgatását kedden reggel kezdte meg Pejovity Velimir vizsgálóbíró és a terjedelmes anyagra való tekintettel, a vallomás jegyzőkönyvbe vételével csak szerdán

„Az ezred apja”. Ennek a mulatós énekes és táncos bohózatnak ma este van a bemutatója a városi színházban. Soha nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg a darab iránt, ami érhető is, mert ennél mulatósabb darabot Becskereken aligha játszottak. Szombaton másodszer és vasárnap harmadszor kerül színre „Az ezred apja”. Az összes előadásokra jegyek Almássy Elek főuccai üzletében kaphatók. Pénztárnyitás este 7 és fél órakor. Vasárnap jegyek kaphatók a színházi pénztárnál délelőtt 10—12-ig és délután 3—6-ig.

Alkikről beszélnek.

Roald Amundsen norvég sarkutazó. Roald Amundsen 1872 július 16-án született a norvégiai Borjeban. Anyja orvosi pályára kényszerítette, de a fiatal 17 éves fiu minden gondolatát Nansen sikeres északsarki expedíciói kötötték le és őt is a sark rejtelmes világának a felkutatása vonzotta. Anyja halála után, 1897—99-ben résztvett egy a belgák által rendezett délsarki expedíción. 1903—1905 meghozta neki gyermekkorai álmai teljesülését. Megvette a Gjõa nevű kis yachtot, amely egy heringhalász tulajdona volt és ezen sikerült neki elsőnek az északnyugati passaget áthajózni.

Két évvel később új expedícióra készült, de mert időközben, 1909-ben Cook és Peary elérték az északi sarkot, megváltoztatta Amundsen a tervét és felfedező utra ment Nansen Fram nevű hires hajóján.

1925-ben azzal a tervvel foglalkozott, hogy átrepül az északi sark vidékét. Május 21-ikén Kingsbayból indult el a repülő-expedíció, de utközben kényyszerleszállást kellett az egyik gépnek végezni; úgy hogy csak június 18-ikán érkeztek vissza Kingsbayba, miközben már az egész világ elveszettnek gondolta a merész kutatókat.

Ez a kutató ut az érdeklődés előterébe állította Amundsent és Németországban azzal foglalkoztak, hogy egy Zeppelin-szisztemájú repülőgépen dr. Eckenerrel együtt az északi sark felkutatására küldik ki. A háboru alatt tanúsított németellenes magatartása azonban nagyon sok ellenséget szerzett neki és így Németországban eljettették az expedíciót.

Ekkor vették tervbe a Nobile építette merev szisztemájú léghajón az utat 1926 elejére. Nobile azonban

maga akarta a dicsőséget és Amundsent kijátszva, egyedül indult neki az idén az északi sark felkutatásának.

Nobile eltűnt és Amundsen feledve az őt ért mellőzést, mentőexpedícióval elindult Nobile felkutatására ezen közben érte el balszállagzata és pilótájával, a francia Gilbauddal együtt eltűnt az északi sark végteleen jégmezőin.

A cserkészek szüleinek figyelmébe. A helybeli cserkészegyesület vezetősége kéri azon cserkészek szüleit, akiknek gyermekei a tengerparti táborozásra fognak menni, hogy sziveskedjenek szombaton, f. hó 30-án esti 1/4 7 órakor megjelenni a polgári iskola tanári termében megbeszélés végett.

Felemelt büntetés. A becskerekéi törvényszék büntető tanácsa szerdán délelőtt foglalkozott Szibinác Milán törvényszéki irodafőtiszt Zseberán Bogoljub nyug. pénzügyi tisztviselő ellen tett feljelentésével, akit rágalmazással vádolt, mert írásban tett kijelentésében azt állította, hogy Szibinác hivatalos titkokat juttatott a rendőrség tudomására. A járásbíró hét napi fogházra ítélte Zseberánt és ezt a büntetést most a törvényszék, mint fellebbviteli bíróság egy hónapi fogházra emelte fel. A tárgyaláson közölték az elítélttel, hogy a büntetés amnesztia alá esik.

A „Maskot” Variété, mely a Kaszinó-kerthben minden este nagy érdeklődés mellett tartja előadásait, mátol kezdve teljesen új szenzációs műsorról fogja a t. közönséget szórakoztatni. Az új műsorból különösen kiemelendő Käthe Blumenfeld kisasszony szenzációs mutatványaiival, Max és Móríc komikusok tréfás mókáikkal, Grete Maid lábujjtanós, Maid és Gerb párizsi apacstancukkal, Pritel-Fay orosz udvari művész legújabb „Kézárnyékphantomie” mutatványaiival és Lo-Ré kisasszony szerpentintáncos művészies táncprodukciójával. Az előadások kedve zőtlen idő esetén az étteremben tartatnak. **Belépődij nincs.** Műsor után tánc.

A bánsági szénkereskedők sérelme. A bánsági szénkereskedők panasszal fordultak a becskerekéi kereskedelmi és iparkamarához, a melyben elpanaszolják, hogy szénkészletüket nem tudják idejében beszerezni, mert az állami szénbányák képtelenek kellőszámu vagónt szerezni a szállítás lebonyolítására. A szénkereskedők beadványukban kifejtik, hogy az állomások szivesebben utalnak ki magánfelek részére vasuti kocsikat, mint az állami ipartelepek részére és emiatt az állami szénbányákból nem tudnak a megrendeléseknek idejében eleget tenni, öszszel pedig a faszállítások és a gabonakivitel miatt még nehezebben jutnak áruhoz. A kamara magáévátette a bánsági szénkereskedők panaszát és távirati beadványt intézett a kereskedelemügyi miniszter-

délben készülhetett el. Pejovity vizsgálóbíró részletesen kihallgatta Ivanitza, aki vallomásában

sulyosan terhelte társát, a „Jugokomersz” társtulajdonosát,

Molnár Mihályt, aki mint ismeretes, bigámiaért Budapesten vizsgálati fogságban ül.

A kihallgatás befejeztével Pejovity Velimir vizsgálóbíró szerdán délben kihirdette a határozatát, a melyben

elrendeli Ivanitza Nikola felett a vizsgálati fogságot.

Orient Bioskop A VÉN KISSASSZONY TITKA

Pénteken, jun. 29-én 5, 7 és 9 órákor
Szombaton, jun. 30-án 5, 7 és 9 órákor

Marlitt híres regénye után, 7 felvonásban.
A főszerepekben:

Marcella Albani,

Jön! AZ OCEÁN HÖSEI. Jön! Harry Halm, Frida Richard, A. Pointner.

riumhoz, valamint a vasuti vezérigazgatóságához, amelyben sürgős intézkedést kért, hogy a belföldi állami szénbányákból rendelt szenet idejében elszállítsák, mert a szén a huzamosabb ideig tartó raktározás alatt egyrészt veszít kalóriaértékéből, másrészt pedig későbbi szállításkor akadályozza a kivitel forgalmának lebonyolítását.

Öfelsege a gyermek.

A higiéniai muzeum és a nép-egészségügyi társaságnak most nyílt meg Bécsben a kiállítása. A kiállítás első része a gyermekneveléssel foglalkozik és termeinek feliratai magukban foglalják a gyermeknevelés számos aranyigazságát. Jean Paul idézete fogadja a termekbe lépő érdeklődőt: Öt éves korig gyermekeink sem igazat, sem hazugságot nem mondanak, csak beszélnek. A következő feliratok:

„Mindig felelj meg gyermeked kérdésére, sohse mond: hallgass! most nincs időm!”

Az egyetlen gyerek legtöbbször elkényeztetett. Küld az egyetlenedet az óvodába!

Hogyan készítsük elő gyermekeinket az iskolába? Nem kell nekik ABC-t tudni, se százig számolni, se írni, olvasni, hanem tudniok kell egyedül felöltözni és levetkőzni, önállóan kezét mosni, fogat tisztítani és a pajtásokkal barátkozni.

Több gyerekjátzóteret! Poroszországban 4 ezer gyermeket ér évente súlyos baleset, mert nincs elég játszótér. Doktor ur! a gyermek nem eszik. Nekényszerítéd enni, az éhség a legjobb szakács. De vigyázz, hogy ne nyalakodhassék. Ha azt akarod, hogy egészséges maradjon kicsikéd, akkor helyezz nagyobb súlyt a tejre, vajra, főzelékre, gyümölcsre s kevesebbet a húsrá.

Nagyon szemléltető az a plakát is, mely bemutatja a görbe tartás következményét. A munkanélküliség borzalmas hatását a sok gyerekes szülők kicsinyeire Kollwitz rajza érzékelteti megrázóan. Mellette a gazdag szülők gyermekei. Megdöbbentő ellentét. Levegőt, napfényt a kicsikéknek! Legtöbb embert már a pelenkákban kezdik el rosszul nevelni. Látjuk a fülig pelenkába csavart, szobában tartott sovány csecsemő mellett az izmos, a szabadon szabadon stramplizó kicsikét. „Mielőtt megfogsz, mosd meg a kezeidet” figyelmezteti az újszülött a dadát. A másik újszülött pedig erőlyesen követeli, hogy anyukája szoptassa. 100 szopós csecsemőből 8 meghal, száz nem szopós csecsemőből 22. Annak az anyának, aki gyerekeit hat hónapig szoptatja, teljesítménye annyi, mint 140 liter tej,

28 kg fehérje, 5 kg zsír, 84 kg. tejeukor, 7000 gr tápsó.

Az ajtónál Credé professzor szobra. Ez a francia orvos vezette be azt az eljárást, hogy minden újszülött szemébe lápiszt csepegtetünk. Credé előtt sok ezren vakultak meg szem gonorhea következtében. Az újszülöttre minden náthás, hurutos fertőzés veszedelmes lehet, azért ne látogassátok meg a csecsemőket. Minden gyereknek joga van az egészségre és a helyes nevelésre.

Szoktassátok gyermekeiteket a

Gazdák figyelmébe! Az aratási időnyre előnyárat élveznek a gazdák, akik**pálinka- és borszükségetüket**

PERKOVÁC JÓZSEF bor- és szeszárukereskedésében szerzik be, Velikibecskerek, Beogradszka (Écskai) u. 7.

szabadtéri sportoláshoz, amit télen is folytatni kell. S láthatjuk a picikéket, amint ródliznak, hólapdálnak, korecsolyáznak.

SPORT

Becskerek. Obility—Kadima 5 : 3
(3 : 0). Barátságos.
Temerini SK—Radnicski 4 : 1.
Beograd, Jedinstvo—Szokol 2 : 2
(1 : 1).

„TORONTÁL”

POLITIKAI NAPILAP

Becskerek-i szerkesztősége Obilityve (Zápolya) ucca 1. Telefonszám 281.
Beográdi szerkesztősége Frankopanova ucca 9., II. emelet.
Budapesti szerkesztősége Wekerle Sándor u. 24., II. em. 80. Telefon 68—35.
Écsi szerkesztősége II., Taborstrasse 9. Telefon 40—3—22.

Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a szeretett jó fivér és nagybácsi

Engel Sándor**fakereskedő**

életének 69-ik évében, f. évi június 28-án, rövid szenvedés után elhunyt.
A felejthetetlen drága halott hült tetemeinek temetése pénteken, 29-én délután fél 5 órákor lesz a Szaraljijina ucca 6. sz. alatti gyászházból.

Emlékét örökké fogjuk őrizni!

Özv. Weisz Fülöpné sz. Engel Antónia és gyermekei.

A Velikibecskerek-i Önkéntes Tűzoltótestület mély megilletődéssel jelenti, hogy két évtizeden keresztül működő lelkes bajtársuk

Engel Sándor**testületi titkár és tiszteletbeli parancsnok**

f. évi június hó 28-án, rövid betegség után, váratlanul elhunyt.

Az elhaltban a tűzoltótestület egyik legkiválóbb tagját veszítette el, aki a bajtársi érzületben mindenkor mintaképe volt a tűzoltóknak.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Velikibecskerek, 1928 június 29.

A Velikibecskerek-i Önkéntes Tűzoltótestület parancsnoksága.

Csirkepaprikás-vacsora a „Zöld vadász”-nál.
Szombaton, június 30-án este a Bába-féle vendéglőben
csirkepaprikás-vacsorával egybekötött **TÁNCESTÉLY** lesz
Jó ételről és italokról gondoskodik és számos látogatást kér
Bába János, vendéglős

Vizmester vagy geometer

ki hosszabb gyakorlattal bír,
alkalmazást nyerhet
huzamosabb időre az Apatin—szontai töltéscsúsz munkálatoknál. Német és szerb nyelvtudás előny. 1086
HAUER JÓZSEF, Senta.

Bükkhasáb-**tűzifa**

elsőrendű és válogatott, egészséges, korhadás- és görcsmentes hasábok szállíthatók június, július és augusztus hónapokban minden bányai állomásra

franco 2800 dinár vagononként.

Megtékinthető és kapható

Gergely Samu
fatepén. Velikibecskerek.